

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL. M. a Mgr. Zdeňka Macháčka v právní věci žalobce **MUDr. J.K.**, bytem ■■■, zastoupeného Mgr. Václavem Voříškem, advokátem se sídlem Černého 517/13, 182 00 Praha 8, proti žalovanému **Magistrátu města Jablonec nad Nisou**, se sídlem Mírové nám. 3100/19, 466 01 Jablonec nad Nisou, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

t a k t o :

- I. **U r č u j e s e**, že zásah žalovaného vůči žalobci, spočívající ve volbě způsobu vymáhání pokuty ve výši 2 800 Kč a nákladů řízení ve výši 1 000 Kč, uložených žalobci rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 4. 2015, č. j. 30621/2015 (ve znění opravného usnesení ze dne 12. 5. 2015, č. j. 41407/2015), ve spojení s rozhodnutím Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 23. 6. 2015, č. j. OD 565/15-3/67.1./15201/Rg, a pokuty ve výši 1 800 Kč uložené příkazem žalovaného ze dne 9. 4. 2015, č. j. 30780/2015, prostřednictvím soudního exekutora **byl nezákonný**.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci, k rukám jeho zástupce Mgr. Václava Voříška, advokáta se sídlem Černého 517/13, 182 00 Praha 8, náhradu nákladů řízení ve výši 14 342 Kč, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhal deklaratorního poskytnutí soudní ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který měl spočívat ve volbě způsobu vymáhání pokut a souvisejících nákladů správního řízení, které byly žalobci uloženy shora označenými správními rozhodnutími, a to prostřednictvím soudního exekutora, konkrétně JUDr. E.J. která byla provedením exekuce pověřena Okresním soudem Praha – východ pověřením ze dne 6. 3. 2017, č. j. 27 EXE 353/2017-14. Z exekučního příkazu se žalobce dozvěděl, že vymáhaná částka se sestává z jistiny 4 600 Kč a nákladů předcházejícího řízení 1 000 Kč a nákladů exekuce v částce 7 865 Kč.

Podle žalobce se žalovaný dopustil nezákonného zásahu, neboť porušil § 175 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, podle kterého je správce daně povinen zvolit způsob vymáhání nedoplatku tak, aby výše nákladů spojených s vymáháním nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku. V jeho případě představují náklady spojené s vymáháním dlužné částky 140 % této částky, tedy ve zjevném nepoměru, kdy žalovaným zvolený způsob exekuce více jak zdvojnásobil uloženou sankci. Žalobce namítal, že uvedené ustanovení daňového řádu je pro žalovaného závazné, neboť je podle § 106 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, exekučním správním orgánem. Pokud žalovaný prováděl výkon rozhodnutí sám, tj. nepožádal-li o výkon místně příslušný celní úřad, byl v tomto rozsahu správcem daně a byl povinen respektovat § 175 odst. 2 daňového řádu. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2015, č. j. 8 As 143/2014 – 47, který řešil obdobný případ, kdy byla soudním exekutorem vymáhána pokuta ve výši 2 500 Kč a náklady spojené s exekucí byly taktéž vyčísleny částkou 7 865 Kč. Nejvyšší správní soud vyslovil, že pokud správní orgán porušil svou povinnost a pověřil vymáháním soudního exekutora, přestože náklady spojené s tímto způsobem vymáhání budou ve zjevném nepoměru k výši dlužné částky, dopustí se nezákonného zásahu. Žalovaný tedy postupoval podle žalobce nezákonně, neboť mu již v době, kdy požádal o vymáhání nedoplatku soudního exekutora, muselo být zřejmé, že náklady spojené s vymáháním budou ve zjevném nepoměru k výši dlužné částky. Žalobce navrhoval, aby soud určil, že zásah žalovaného vůči žalobci, spočívající ve volbě způsobu vymáhání pokuty 2 800 Kč včetně nákladů řízení ve výši 1 000 Kč a pokuty ve výši 1 800 Kč (uložených shora označenými rozhodnutími), prostřednictvím soudního exekutora byl nezákonný. Žalobce požadoval po žalovaném, aby mu nahradil náklady řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný s námitkami žalobce nesouhlasil a vyjádřil přesvědčení, že způsob vymáhání byl k celkové výši předmětných pokut, nákladů řízení i s ohledem na jednání žalobce v souladu s § 175 daňového řádu. Žalovaný poukázal na skutečnost, že fakticky uhrazená výše nákladů exekutora činila nikoli žalobcem uváděných 7 865 Kč, ale jen 3 933 Kč, jak o ní rozhodl soudní exekutor podle § 88 ve spojení s § 46 odst. 6 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, neboť žalobce jako povinný vymáhanou povinnost uhradil do 30 dnů ode dne doručení výzvy exekutora. Žalovaný postupoval v duchu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2015, č. j. 8 As 143/2014-47, zvolil způsob vymození povinnosti tak, aby byl pro žalobce nejméně zatěžující, když žalobce mohl svým jednáním výši nákladů exekuce ovlivnit. Žalovaný upozornil na to, že žalobce ve lhůtách své povinnosti neplnil, přesto jej žalovaný nad rámec svých povinností vyzval k úhradě daňových nedoplatků. Výzvy ze dne 8. 6. 2015 a 8. 11. 2015 byly žalobci prokazatelně doručeny, žalobce se tak mohl zcela vyhnout hrazení jakýchkoli exekučních nákladů. Postup žalovaného při vymáhání peněžitých povinností žalobce byl v souladu s § 175 daňového řádu a zásadami přiměřenosti, zdrženlivosti a hospodárnosti a nebyl proto nezákonným zásahem. Žalovaný navrhoval, aby soud žalobu zamítnul a žalobci uložil povinnosti nahradit žalovanému náklady řízení. Žalovaný požadoval náhradu nákladů řízení v paušální výši podle zákona č. 177/1996 Sb. (advokátního tarifu) a § 151 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s nálezem Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 39/13.

V replice žalobce nesouhlasil s argumentem žalovaného, že uhradil náklady exekuce pouze ve výši 3 933 Kč. Tato skutečnost není relevantní, neboť podstatná je výše

předpokládaných nákladů v době, kdy k nezákonnému zásahu došlo, o nichž byl žalobce vyrozuměn. Žalobce na podporu svých tvrzení obšírně citoval z rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 3. 5. 2017, č. j. 51 A 24/2017-41, který řešil obdobnou otázku. V označeném rozsudku krajský soud dovodil, že předpokládaná výše exekučních nákladů 7 865 Kč, která tvořila trojnásobek, byla ve zjevném nepoměru k výši dlužné částky.

Žalobce uvedl, že pokud by žalovaný postupoval v souladu s obecnými zásadami uvedenými v § 5 odst. 3 daňového řádu a v souladu s § 175 odst. 2 daňového řádu a vymáhal by nedoplatek daňovou exekucí, popř. požádal o vymáhání celní úřad, nezpůsobil by žalobci nepřiměřené náklady, neboť náklady za nařízení daňové exekuce podle § 183 daňového řádu činí 2 % z částky, pro kterou je daňová exekuce nařízena, nejméně však 500 Kč. Znovu s odkazem na označený rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích žalobce uvedl, že § 105 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 105 odst. 2 správního řádu je částečně obsoletní, nelze ho aplikovat bez souvislosti s daňovým řádem. Žalobce také odkazoval na komentáře § 105 odst. 2 správního řádu a konstatoval, že výkon správních rozhodnutí soudním exekutorem vyloučen není, veřejnoprávní rozhodnutí je exekučním titulem podle § 40 odst. 1 písm. e) exekučního řádu, ovšem soudní exekutor může být osloven exekučním správním orgánem podle § 175 odst. 1 daňového řádu pouze v případě, že jsou splněny podmínky podle § 175 odst. 2 daňového řádu, nebo podle § 105 odst. 2 správního řádu v případě exekucí na nepeněžitá plnění. Ačkoli je obec podle § 147 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), oprávněna vybírat a vymáhat pokuty, je tak povinna činit prostřednictvím svých vlastních orgánů, tj. prostřednictvím exekučního správního orgánu, který provede exekuci na peněžitá plnění podle pravidel obsažených v daňovém řádu. K odkazu žalovaného na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2015, č. j. 8 As 143/2014-47, a zásady řízení žalobce konstatoval, že pokud by žalovaný postupoval v intencích základních zásad správy daní, porušil by svou povinnost vymáhat daňový nedoplatek vlastními orgány podle daňového řádu, v důsledku čehož krátil žalobce na jeho právech předáním věci k vymáhání soudnímu exekutorovi za podstatně vyšších nákladů. Na požadavek žalovaného na náhradu nákladů řízení žalobce reagoval odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 8. 2013, č. j. 1 Afs 11/2013-84, podle něhož správní orgán nemůže požadovat přiznání nákladů řízení, neboť mu nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti, a to ani v případě účasti na jednání u správního soudu, podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47. Odkaz žalovaného na nález Ústavního soudu není přílehlavý, neboť se vztahuje na řízení podle o. s. ř., na účastníka řízení, který nevystupuje jako orgán veřejné moci. Žalobce setrval na názoru, že žalovaný se vůči němu dopustil nezákonného zásahu, když zvolil způsob vymáhání nedoplatku v rozporu s § 175 odst. 2 daňového řádu a o jeho vymáhání požádal soudního exekutora.

Podáním žaloby bylo zahájeno řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu třetího zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu. Krajský soud posoudil zákonnost tvrzeného zásahu žalovaného z hlediska uplatněných žalobních námitek a vzhledem k tomu, že žalobce navrhoval vydání deklaratorního určení, že zásah žalovaného byl nezákonný, vycházel soud v souladu s § 87 odst. 1 věta za středníkem s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu.

Ve věci soud rozhodoval, aniž nařídil ústní jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., za výslovného souhlasu žalobce (vysloveného v replice) i žalovaného.

Skutkové okolnosti případu nejsou mezi účastníky řízení sporné, soud vycházel ze shodných skutkových tvrzení žalobce i žalovaného, která byla doložena spisovým materiálem žalovaného a soudního exekutora. Rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 4. 2015, č. j. 30621/2015 (ve znění opravného usnesení ze dne 12. 5. 2015, č. j. 41407/2015), ve spojení s rozhodnutím Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 23. 6. 2015, č. j. OD 565/15-3/67.1./15201/Rg, které nabylo právní moci dne 23. 6. 2015, byl žalobce uznán vinným z přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (dále jen „zákon o silničním provozu“), za který mu byla uložena pokuta ve výši 2 800 Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Příkazem žalovaného ze dne 9. 4. 2015, č. j. 30780/2015, který nabyl právní moci dne 30. 4. 2015, byl žalobce shledán vinným z přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu, za který mu byla uložena pokuta ve výši 1 800 Kč. Žalobce povinnost uhradit ve stanovené lhůtě tyto pokuty a náklady řízení nesplnil. Žalovaný vyrozuměním ze dne 8. 6. 2015 a 11. 8. 2015 vyzval žalobce k uhrazení nedoplatků v náhradní lhůtě 15 dnů od doručení výzvy.

Žalobce dlužné částky neuhradil, žalovaný podal dne 9. 2. 2017 exekuční návrh podle § 37 exekučního řádu JUDr. E.J. jako soudnímu exekutorovi. Soudní exekutor JUDr. E.J. byla pověřena k provedení exekuce pověřením Okresního soudu Praha – východ pověřením ze dne 6. 3. 2017, č. j. 27 Exe 353/2017-14, a to podle pravomocných a vykonatelných rozhodnutí žalovaného o uložení pokut.

Exekučním příkazem ze dne 18. 4. 2017, č. j. 034 EX 448/17-10, nařídil soudní exekutor provedení exekuce přikázáním pohledávky z účtu žalobce jako povinného k vymození částky 4 600 Kč, nákladů předcházejícího řízení 1 000 Kč a nákladů exekuce 7 865 Kč. Výzvou ze dne 18. 4. 2017 soudní exekutor vyzval žalobce podle § 46 odst. 6 exekučního řádu, aby ve lhůtě 30 dnů od doručení výzvy splnil vymáhanou povinnost v celkové výši 5 600 Kč a uhradil na zálohu snížených nákladů exekuce částku 3 933 Kč, s poučením o tom, že splní-li povinný ve lhůtě 30 dnů vymáhaný nárok a uhradí zálohu na snížené náklady exekuce, vydá exekutor příkaz k úhradě nákladů exekuce s tím, že nebude-li výzva splněna ve stanovené lhůtě, exekuce bude provedena a v takovém případě náleží exekutorovi odměna v plné výši 7 865 Kč. Obě písemnosti byly žalobci doručeny dne 25. 4. 2017.

Předně soud konstatuje, že žaloba je projednatelná, podmínky řízení byly splněny, žaloba byla podána v zákonné lhůtě 2 měsíců ode dne 25. 4. 2017, kdy se žalobce o nezákonném zásahu dozvěděl z výzvy ke splnění vymáhané povinnosti a exekučního příkazu ze dne 18. 4. 2017, dle § 84 odst. 1 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2017, č. j. 8 As 26/2016-54).

Žalobce spatřoval nezákonný zásah žalovaného ve volbě způsobu vymáhání dlužné peněžité částky prostřednictvím soudního exekutora dle pravomocných rozhodnutí žalovaného. Volba způsobu vymáhání nedoplatku byla úkonem (nikoli ve formě správního rozhodnutí), který žalovaný učinil dne 9. 2. 2017 podáním návrhu na exekuci prostřednictvím soudního exekutora. Šlo o jednorázový úkon, který byl již proveden a v době rozhodování krajského soudu již netrval, proto se žalobce správně domáhal určení jeho nezákonnosti

deklaratorním výrokem soudu ve smyslu § 87 odst. 2 věta první s. ř. s.

Otázka, zda a kdy lze spatřovat ve způsobu vymáhání dlužné peněžitě částky prostřednictvím soudního exekutora nezákonný zásah ve smyslu § 82 odst. 1 s. ř. s., byla řešena Nejvyšším správním soudem v rozsudcích ze dne 31. 7. 2015, č. j. 8 As 143/2014-47, a ze dne 21. 2. 2017, č. j. 8 As 26/2016-54, jejichž argumentaci rozvinul i žalobcem citovaný rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 3. 5. 2017, č. j. 51 A 24/2017-41 (všechny dostupné na www.nssoud.cz).

Ve shodě se závěry citovaných rozsudků je třeba uvést, že ačkoliv pokuta uložená orgánem obce náleží podle § 13 odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, obci, je dle § 106 odst. 2 správního řádu věcně příslušným exekučním správním orgánem k vymáhání peněžitých plnění uložených v rozhodnutích ten správní orgán, který peněžitá plnění uložil rozhodnutím v prvním stupni, v daném případě tedy žalovaný. Ačkoliv se žalovaný nebránil, že by v řízení nebyl pasivně věcně legitimován, neboť zásah – volbu vymáhání soudním exekutorem – neprovedl, soudu neušlo, že návrh na exekuci soudnímu exekutorovi podalo Statutární město Jablonec nad Nisou. Touto otázkou se výslovně zabýval Krajský soud v Českých Budějovicích ve shora označeném rozsudku, s jehož závěry se soud plně ztotožnil. Proto si soud dovolí v podrobnostech na něj odkázat a pouze stručně uvádí, že žalobce správně jako žalovaného označil Magistrát města Jablonec nad Nisou, který vydal rozhodnutí, resp. příkaz o uložení pokutě a podle § 106 odst. 2 správního řádu byl výlučným exekučním správním orgánem, který byl oprávněn a zároveň povinen uložené pokuty (včetně nákladů řízení) po žalobci vymáhat. Pokud žalovaný jakožto výlučný exekuční správní orgán na tuto povinnost rezignoval a ponechal na Statutárním městě Jablonec nad Nisou, aby jako subjekt, do jehož rozpočtu pokuty náležely, podalo v podstatě soukromoprávní návrh na vymození pohledávky, pak je toto jednání města přičitatelné exekučnímu správnímu orgánu.

Z § 106 odst. 2 správního řádu vyplývá, že exekuci je příslušný provést buď přímo správní orgán, který vydal rozhodnutí o uložení pokuty v prvním stupni sám, nebo je oprávněn požádat obecného správce daně místně příslušného podle zvláštního zákona k provedení takové exekuce. Takovým obecným správcem daně je podle aktuální právní úpravy místně příslušný celní úřad. Podle § 106 odst. 3 správního řádu je v obou případech exekuční správní orgán povinen řídit se při exekuci na peněžitá plnění daňovým řádem.

Možností výkonu správních rozhodnutí na peněžitá plnění prostřednictvím soudního exekutora s přihlédnutím k právnímu stavu od 1. 1. 2014 se podrobně zabýval právě Krajský soud v Českých Budějovicích, který ve shora označeném rozsudku uvedl:

„Dále krajský soud podotýká, že § 105 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 105 odst. 2 správního řádu, ze kterého by mohlo vyplývat, že i správní orgán, který rozhodnutí vydal (tj. exekuční správní orgán), je oprávněn požádat o vymození pokuty uložené správním rozhodnutím taktéž soud či soudního exekutora, je částečně obsoletní a částečně jej nelze aplikovat bez souvislosti s daňovým řádem. Jak se podává z publikace M. Kopecký, P. Průcha, P. Havlan a J. Janeček: Zákon o obcích (č. 128/2000 Sb.) – Komentář. Praha: Wolters Kluwer (ČR), 2015, k § 149: „Podle § 105 odst. 2 spr. řádu správní orgán, který vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo schválil smír, může o provedení exekuce „požádat též soud nebo soudního exekutora“. Zákodárce opomněl toto ustanovení novelizovat

v souvislosti s novelou o. s. ř. provedenou zákonem č. 293/2013 Sb. S účinností od 1. 1. 2014 platí podle § 251 odst. 1 věty druhé o. s. ř., že "soud nařizuje a provádí výkon rozhodnutí s výjimkou titulu, který se vykonává ve správním nebo daňovém řízení", a podle § 251 odst. 2 o. s. ř. platí, že "je-li k soudu podán návrh na výkon titulu, který se vykonává ve správním nebo daňovém řízení, soud návrh odmítne". V případě rozhodnutí, která lze exekvovat podle správního řádu nebo daňového řádu, nelze tedy od 1. 1. 2014 podat návrh podle občanského soudního řádu na soudní výkon rozhodnutí. " Výkon správních rozhodnutí za pomoci soudu je tedy vyloučen. Výkon správních rozhodnutí soudním exekutorem vyloučen není [veřejnoprávní rozhodnutí je exekučním titulem podle § 40 odst. 1 písm. e) exekučního řádu], ovšem soudní exekutor může být osloven exekučním správním orgánem podle § 175 odst. 1 daňového řádu pouze v případě, že jsou splněny podmínky podle § 175 odst. 2 daňového řádu, nebo podle § 105 odst. 2 správního řádu v případě exekucí na nepeněžitá plnění. "

I když je obec podle § 147 odst. 3 zákona o obcích oprávněna vybírat a vymáhat pokuty, je tak povinna činit prostřednictvím svých vlastních orgánů, tj. prostřednictvím exekučního správního orgánu, kterým je v souzeném případě žalovaný. Jak již bylo řečeno, exekuční správní orgán provede exekuci na peněžitá plnění podle pravidel obsažených v daňovém řádu.

Žalovaný tedy byl povinen postupovat podle § 175 daňového řádu, přičemž podle odst. 1 uvedeného ustanovení platí, že správce daně může vymáhat nedoplatek daňovou exekucí nebo zabezpečit vymáhání nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora, popřípadě jej uplatnit v insolvenčním řízení nebo přihlásit jej do veřejné dražby. Podle § 175 odst. 2 daňového řádu správce daně zvolí způsob vymáhání nedoplatku tak, aby výše nákladů spojených s vymáháním, které bude daňový subjekt povinen uhradit, nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku.

Postupem exekučního správního orgánu podle § 175 daňového řádu se podrobně zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 7. 2015, č. j. 8 As 143/2014 – 47, který uvedl, že: „Možnost volby mezi těmito dvěma způsoby je korigována § 175 odst. 2 daňového řádu, podle kterého správce daně „zvolí způsob vymáhání nedoplatku tak, aby výše nákladů spojených s vymáháním, které bude daňový subjekt povinen uhradit, nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku.“ Účelem tohoto ustanovení, které pro řízení o vymáhání daní upřesňuje zásadu zdrženlivosti a přiměřenosti zakotvenou obecně v § 5 odst. 3 daňového řádu, je zamezit vymáhání bagatelních nedoplatků prostřednictvím soudních exekutorů a s tím spojenému nárůstu nákladů povinných subjektů. Jedná se o speciální ustanovení vůči § 105 odst. 2 správního řádu. Zde uvedená možnost volby způsobu provedení exekuce se tak plně uplatní jen při exekuci na nepeněžitá plnění. Při exekuci na peněžitá plnění je volbu mezi vymáháním podle daňového řádu a prostřednictvím soudního exekutora vždy třeba poměřit z hlediska § 175 odst. 2 daňového řádu. Uvedené vyplývá i z důvodové zprávy k § 175 daňového řádu: „V rámci volby způsobu vymáhání by měl správce daně s přihlédnutím k nutnosti šetřit práva zúčastněných osob (zásada přiměřenosti) a k zásadě hospodárnosti, jakož i k vlastnímu personálnímu vybavení, zvolit co nejefektivnější možnost pro vymození dlužného nedoplatku. Odst. 2 v tomto ohledu stanoví výslovný požadavek na to, aby zvolený způsob vymáhání garantoval, že náklady spojené s vymáháním, které jsou přeneseny na dlužníka, nebudou ve zjevném nepoměru k výši vymáhaného nedoplatku. Předpokládá se tak změna praxe správců daně (zejména v rámci dělené správy), kteří ve snaze zjednodušit si

práci opomíjejí základní principy, na nichž je veřejná správa postavena. Mělo by tak dojít k zamezení případů, kdy na vymáhání bagatelního nedoplatku je povolán soukromý exekutor, u něž se minimální výše nákladů pohybuje v řádech tisíců korun, ačkoliv lze zajistit vymáhání nedoplatku vlastními silami nebo předáním správci daně příslušnému vymáhat nedoplatek v rámci dělené správy (v současnosti celnímu úřadu), tedy způsoby pro dlužníka výrazně příznivějšími. V tomto ohledu jde o speciální úpravu k § 105 odst. 2 správního řádu, která v kontextu toho, že exekuce na peněžitá plnění je svěřena daňovému řádu, bude dopadat toliko na exekuce nepeněžitá.“ Z citovaného vyplývá, že žalovaný byl jako exekuční správní orgán povinen při výběru způsobu vymáhání peněžitých povinností žalobce vážit a volit takový způsob, aby výše nákladů, které bude daňový subjekt povinen uhradit, nebyly ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku.

V souzeném případě byla po žalobci vymáhána částka celkem 5 600 Kč. Žalobce byl následně vyrozuměn o tom, že náklady exekuce zřejmě dosáhnou částky 7 865 Kč. Tato částka tak potenciálně představovala náklady spojené s vymáháním prostřednictvím soudního exekutora k okamžiku rozhodování žalovaného o vhodném způsobu. Jednalo se náklady, jejichž výše představovala 140 % dlužné částky, tedy očekávané náklady exekuce podstatným způsobem převyšovaly vymáhané peněžitá plnění. Krajský soud pouze doplňuje, že pokud by byla exekuce provedena v souladu se správním a daňovým řádem, tak by v případě vymáhání nedoplatku ve výši 5 600 Kč činila výše nákladů podle § 183 odst. 1 daňového řádu částku 500 Kč.

Také s námitkami žalovaného, že ve skutečnosti žalobce dlužnou částku uhradil dobrovolně v zahájeném exekučním řízení, se již judikatura vypořádala, jak přiléhavě uvedl žalobce v replice. Pro posouzení, zda volba způsobu vymáhání prostřednictvím soudního exekutora představovala nezákonný zásah, je rozhodný stav v době, kdy k nezákonnému zásahu došlo, tj. k datu, kdy byla volba způsobu vymáhání učiněna a kdy byly exekuční náklady potenciálně představovány částkou 7 865 Kč, nikoli náklady sníženými, s nimiž nelze dopředu počítat. Ostatně jak vyzdvihl Krajský soud v Českých Budějovicích, obdobně věc posuzoval i Nejvyšší správní soud ve shora citovaném rozsudku, když uvedl, že „*náklady spojené s vymáháním prostřednictvím soudního exekutora tedy představovaly k okamžiku rozhodování žalovaného o vhodném způsobu vymáhání potenciálně částku 7865 Kč, tj. více než trojnásobek dlužné částky. Taková výše nákladů je ve zjevném nepoměru k výši dlužné částky.*“

Ze shora uvedených důvodů krajský soud shledal, že pojmové znaky nezákonného zásahu podle § 82 s. ř. s. byly naplněny, neboť žalovaný jako exekuční správní orgán svým nezákonným postupem, který byl v rozporu s § 106 odst. 2 a odst. 3 správního řádu a § 175 odst. 2 daňového řádu žalobce přímo zkrátil na jeho právech a tento zásah byl zaměřen přímo vůči němu. Podle § 87 odst. 2 věta první s. ř. s. tedy soud určil, že žalovaným provedený zásah vůči žalobci byl nezákonný.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

Žalobce byl úspěšný, má proto proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Ty byly v jeho případě tvořeny zaplaceným soudním poplatkem za žalobu ve výši 2 000 Kč a odměnou a náhradou hotových výdajů jeho zástupce. Odměna zástupce činí za 3 úkony právní služby (převzetí věci a podání žaloby a repliky) v hodnotě 3 100 Kč za jeden úkon [§ 1 odst. 1, § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu] celkem částku 9 100 Kč. Náhrada hotových výdajů se pak sestává z paušální částky 900 Kč (3 x 300 Kč dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Protože je advokát plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se v souladu s § 57 odst. 2 s. ř. s. nárok o částku odpovídající této dani, která činí 2 142 Kč. Soud uložil žalovanému, aby náhradu nákladů řízení v celkové výši 14 342 Kč uhradil žalobci k rukám jeho právního zástupce, v přiměřené lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 6. září 2017.

Mgr. Lucie Trejbalová,
předsedkyně senátu